

steren ikke give mig nogle bud på, at der kunne laves noget, sådan at man også forpligtede modparten, at det ikke kun er flygtningene eller de familiesammenførte indvandrere, som man forpligter og kan sanktionere over for, hvis ikke de overholder deres del af aftalen, at man også fik en mulighed for at sanktionere over for kommuner og andre, som havde part i kontrakten. Det er vel meget almindeligt, når man indgår kontrakter, at der er sanktionsmuligheder over for begge parter, som bryder kontrakten.

Så hvis ministeren på et eller andet plan kunne sikre mig, at det kunne lade sig gøre, ville jeg så inderlig gerne støtte det her forslag.

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Hvis der er penge involveret, hvis man f.eks. realiserer tanken om at lade pengene følge den pågældende ud i virksomheden, vil der naturligvis være tale om en kontrakt, hvor der er pligter for den virksomhed til gengæld for de penge, der falder.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 80:

Forslag til folketingsbeslutning om styrket integration af udlændinge i Danmark.

Af Ritt Bjerregaard (S) m.fl.

(FremSAT 1/3 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Beslutningsforslaget indeholder mange gode ting, som regeringen er enig i. Mange af forslagene har lighed med forslag i regeringens udspil af 5. marts. Regeringen er således enig med forslagsstillerne i følgende punkter:

For det første, at der skal indføres individuelle integrationskontrakter mellem den enkelte nye borger og kommunen inden for rammerne af introduktionsprogrammet for nyankomne. Det har vi fremsat et lovforslag om, som vi lige har behandlet.

Dernæst, at der skal oprettes regionale centre til kompetenceafklaring, så vi kan få afklaret vore nye borgeres kvalifikationer og få dem i gang med arbejde eller relevant videreuddannelse.

Kl. 16.40

For det tredje, at der skal skabes bedre mulighed for, at danskundervisningen kan foregå på arbejdspladsen eller i kombination med et job.

For at fjerde, at der skal gives bedre information om mulighederne for at blive iværksætter.

For det femte, at der skal arbejdes for integration på de offentlige arbejdspladser, så medarbejderskaren kommer til at afspejle befolknings sammensætningen.

For det sjette, at sprogstimuleringen af små børn skal styrkes, så de kan dansk, når de kommer i skole.

Og for det syvende, at kvaliteten af friskolerens undervisning skal sikres, så alle børn lærer de grundlæggende faglige færdigheder, som er nødvendige i det danske samfund og forberedes til et samfund med frihed og folkestyre. Det sidste er på vej til Folketinget i form af et lovforslag.

Alle disse tanker står centralt i regeringens eget integrationsudspil. Vi er indstillet på at drøfte tankerne videre med andre partier, som har den samme opfattelse, og er glade for dette indspil fra Socialdemokratiet.

Nogle emner som f.eks. styrkelse af indsatsen mod tvangsægteskaber og familierelateret vold har vi allerede haft forhandlinger med Socialdemokratiet og andre partier om i forbindelse med fordelingen af satspuljemidlerne. Det kom der nogle gode ting ud af, bl.a. de 10 mio. kr. til hjælp for unge, der er kommet i klemme i tvangsægteskaber.

Socialdemokratiet foreslår, at der afsættes midler til at styrke efteruddannelsen af de kom-

munale ledere og medarbejdere på integrationsområdet. Det var et af de forslag, som regeringen tog op i forbindelse med satspuljeforhandlingerne, men der var ikke tilslutning til det, eller der var ikke penge nok til det. Vi tager spørgsmålet op igen, når vi skal drøfte satspuljefordelingen for 2003, og det skal vi jo snart.

Selv om beslutningsforslaget og regeringens integrationsudspil indeholder forskellige formuleringer, synes jeg, at lighederne gør, at der er et virkelig godt grundlag for dialog. Det er på høje tid, vi får bred enighed om en positiv og konstruktiv integrationspolitik, så vores nye borgere kan blive ligeværdige og respekterede deltagere i samfundet.

Jeg vil ikke gå nærmere ind på samtlige elementer i beslutningsforslaget. Jeg vil nøjes med at konstatere, at en række af elementerne kan være med til; der er også elementer, som regeringen ikke kan tilslutte sig.

Der er selvfølgelig også noget gammel vin på nye flasker i forslaget, forstået som tiltag, som allerede er iværksat. Men jeg synes, der er grund til at sige tak for udspillet.

Vi har i regeringen spillet ud den 5. marts, vi kommer med lovforslag om en række af disse ting senere hen, når integrationsloven skal revideres, og vi håber, at vi kan få bred tilslutning, og takker som sagt for forslaget, som behandles her i dag.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Forslaget siger i sin indledning, at det overordnede formål for integrationsindsatsen er, at udlændinge i Danmark er i beskæftigelse i samme omfang som alle andre, og at udlændinge i øvrigt på alle niveauer i samfundet tager del på lige fod med andre.

Venstre har i årevis formuleret det på den måde, at udlændinge skal blive selvforsørgende og tilegne sig danske normer i et omfang, der gør, at de kan blive selvforsørgende, hvilket altså ligger langt fra en assimilation.

Jeg hører ikke, at der er den store afstand mellem de to grundsynspunkter, og slet ikke, når jeg læser videre og ser, at Socialdemokratiet i fremsættelsestalen lægger vægt på, at det er den enkelte, der har ansvaret for sin integration, og – ligesom i det forslag, vi lige har behandlet – foreslår forpligtende kontrakter.

Jeg kan ikke nå at nævne alle 40 punkter, men vil godt fremhæve også beboerdemokratiet. Det er jo altid noget, Socialdemokratiet fremhæver. Vi har jo i Socialdemokratiet og Venstre som to

meget gamle bevægelser hver vores kæpheste, Socialdemokratiets er ofte beboerdemokratiet, og Venstres er måske så i højere grad folkeoplysningen, men fælles er det jo, at borgerne skal deltage i demokratisk arbejde. Det er en vigtig sag, men jo ikke noget, vi i stort omfang skal lovgive om herinde.

Kl. 16.45

Jeg vil blot gentage, hvad jeg tidligere har sagt, nemlig at det frivillige arbejde altså ikke må blive sådan, at man slet ikke kan agere ude i lokalsamfundene, uden at man altid skal have tilskud. Der var en, der tidligere på dagen netop nævnte, hvordan der kunne brede sig et netværk mellem danskere og udlændinge. Vi skal videre ad den vej.

Der er et forslag, som jeg godt vil fremhæve, for det er jeg selv noget optaget af. Det er punkt 15, hvor forslagsstilleren nævner, at man vil etablere en særlig optræningsordning inden for pleje-, pasnings- og sundhedssektoren med henblik på at få ledige kvinder med indvandrerbaggrund i beskæftigelse og uddannelse, og oven i købet giver man mulighed for deltid.

Vi ved jo godt, at der i Danmark er og i de kommende år vil blive en lang række ældre udenlandske statsborgere, som kom hertil i en tid, hvor der ikke var danskundervisning, og hvor der ikke var nogen integrationsbestræbelser. De har det ikke særlig godt på plejehjem og gamle hjem, hvis ikke der er nogle uddannede, der kan tale deres eget sprog.

Så det handler ikke bare om integration af disse unge kvinder – en integration, som jeg er meget enig i – men det er altså også af sociale hensyn til de gamle, som har haft arbejde i Danmark, som kom hertil som fremmedarbejdere, og som i nogen grad er sat uden for samfundet. Så jeg synes, det er en virkelig god idé, man har fremhævet der, og jeg synes, vi skal gøre, hvad vi kan for at få kommunerne til at interessere sig specielt for dette område.

Så vil jeg også drille: Jeg synes, det er morsomt, at man i punkt 18 skriver, at man vil øge antallet af beskæftigede med anden etnisk baggrund i den offentlige sektor. Jeg har igennem årene moret mig med at stille spørgsmål til skiftende socialdemokratiske ministre om, hvor mange de nu havde fået ansat i deres ministersekretariat og departementer. Det faldt ikke heldigt ud: Enten blev man fornærmet og ville ikke svare, eller også var der ikke noget at svare, fordi der ikke var nogen.

Men det er et godt forslag. Jeg skal love at svinge pisken over mine egne partifæller, for jeg synes, at nu skulle Venstres ministre gå i spidsen med at statuere et eksempel på baggrund af det dårlige eksempel, som den socialdemokratiske regering har udvist.

Endelig har jeg hæftet mig ved, at de socialdemokratiske forslagsstillere også henviser til tvangsægteskaber og vold i familien. Vi har diskuteret det tidligere, og jeg vil da godt have bekræftet, at man er enig med mig i, at lovgivning ikke er nok. Det er i meget høj grad en holdningsændring, der skal til, og det skal ikke være nogen hemmelighed, at familiesammenføringsreglerne også tilsigter at bryde det mønster med arrangerede ægteskaber, hvor man ikke altid har lige stor respekt for den enkeltes frihed.

Morten Bødskov (S):

Danmark er en del af et åbent samfund. Vores erhvervsliv, almindelige lønmodtagere og masser af studerende nyder godt af det, og det internationale, åbne samfund har øget vores rigdom markant de seneste mange år.

Men vi må også have forståelse for, at mange selvfølgelig er usikre på, hvad fremtiden bringer. Nogle spørger temmelig sikkert sig selv, om den dér globalisering nu også er så godt: Hvad sker der med mit arbejde, og hvad sker der med vores velfærd? Det er fuldstændig naturlige spørgsmål. Derfor mener Socialdemokratiet også helt grundlæggende, at vi her i denne her sal har et meget, meget stort ansvar i de her år.

Danmark er et af verdens rigeste lande, en rigdom, der er skabt gennem åbenhed over for omverdenen. Selv efter skat tjener hver dansker i det her land mere end ni tiendedele af verdens befolkning. Og selv om Danmark er et lille land, skal vi tage et stort internationalt ansvar, både når det gælder hjælpen til udviklingslandene og afhjælpningen af verdens flygtningestrømme.

Jeg tror, jeg kan sige på manges vegne, at hvis jeg levede i en landsby i Zimbabwe lige nu, ville jeg gøre alt, hvad jeg kunne for at samle penge nok til, at jeg og min familie kunne komme væk, fri for fattigdom og undertrykkelse. Og Danmark skal ikke afvise mennesker på flugt fra blodige diktaturer. På den anden side skal vi heller ikke modtage dem, der udelukkende vandrer efter bedre levevilkår, for hvis vi gjorde det og altså helt åbnede vores grænser, ville vi skabe helt uoverstigelige integrationsproblemer i vort samfund.

De senere år er der gjort meget for at forbedre integrationen i det danske samfund. Det har tidligere været oppe i dag, men ikke desto mindre er det sandt, at 1990'ernes fald i arbejdsløsheden har betydet, at mange flygtninge og indvandrere er kommet i arbejde, men meget kan stadig gøres. Arbejdsløsheden er alt for høj, masser af flygtninge og indvandrere mangler en uddannelse, og i tusindvis af unge af anden etnisk baggrund søger en praktikplads.

Derfor skal integrationen styrkes. Accepterer man ikke dette synspunkt, accepterer man samtidig et delt Danmark, og den vej skal vi ikke. Vi skal derimod sikre, at flere flygtninge og indvandrere får arbejde, at alle lærer det danske sprog, og at de får en uddannelse og et ordentlig sted at bo.

Det er kun derved, vi kan skabe det sammenhængende Danmark, som er Socialdemokratiets mål, og som er det eneste svar på det ufravigelige faktum, at uanset hvad vi mener og tror på, ja, så bliver Danmark mere varieret: Etniske minoriteter, fremmede kulturer, anderledes mad og traditioner vil være en del af vores hverdag.

I Socialdemokratiet bygger vores integrationspolitik, som jeg håber det også er fremgået af oplægget, på rettigheder, pligter og klare værdier. Forventningerne til flygtninge og indvandre-re skal derfor også være klare.

Vi forventer, at man gør en aktiv indsats for at lære det danske sprog, at man uddanner sig, tager et arbejde og accepterer, at det danske velfærdssamfund bygger på et helt grundlæggende ligeværd mellem mennesker.

At vi alle er lige for loven og skal behandles som ligeværdige borgere, betyder selvfølgelig også, at vi skal bekæmpe enhver tilsnigelse til diskrimination, men det betyder også, at når man opholder sig her i Danmark, uanset hvad man hedder og hvor man kommer fra, skal man respektere de grundlæggende værdier om ligeværd.

Vi accepterer ikke undertrykkelse af kvinder og ej heller holdninger, der forhindrer kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet, kvinders seksuelle frigørelse eller kvinders generelle deltagelse i samfundet.

Vi forventer en børneopdragelse, som er demokratisk, og hvor alle børn opdrages til at indgå og deltage i samfundets udvikling.

Vi vil ikke acceptere, at unge kvinder tvinges ind i et arrangeret ægteskab, og vi vil under ingen omstændigheder blåstemple tvangsægteskaber med familiesammenføring.

Integrationen i Danmark skal forbedres, den skal gå på rettigheder og pligter, og derfor har vi i Socialdemokratiet lanceret et nyt, visionært integrationsoplæg.

Vi har, som det tidligere har været sagt her fra talerstolen i dag, lanceret nye visioner for forpligtende kontrakter. Vi vil have, at integrationsforløbene skal individualiseres. De skal målrettes erhvervslivet, beskæftigelse og uddannelse meget mere, end tilfældet er i dag. Vi er også klar til at kigge på en opblødning og smidiggørelse af integrationsforløbene.

Det, der må være målet, og det, der er målet for Socialdemokratiets integrationspolitik, er, at folk får et arbejde, således at vi løser det problem, som integrationsministeren rigtigt nok har peget på er hovedproblemet i dag: at for mange befinder sig på kontanthjælp.

Samtidig er det afgørende for Socialdemokratiet, at fordelingen af flygtninge i landets kommuner fastholdes, og det er vigtigt for Socialdemokratiet at understrege, at kommuner, der i forvejen tager et meget stort ansvar for integrationen, skal friholdes for den fremtidige fordeling af flygtninge.

Vi har også, som integrationsministeren konstaterede, set velvilligt på regeringens udspil. Der er enkelte tidsler, som skal fjernes. I Socialdemokratiet tror vi ikke på løntrykkeri, vi tror ikke på lønreduktion, vi tror ikke, det fremmer integrationen på arbejdsmarkedets rundtomkring, og vi har oplevet, at det har mødt modstand. Vi anerkender, at modstanden også har bredt sig til erhvervslivet, til fagbevægelsen og selv ind i Dansk Folkeparti.

Vi tror på, at arbejde er vejen frem med hensyn til integration, og ser frem til en positiv debat om det, det handler om, nemlig at vi får integreret flygtninge og indvandrere meget bedre i det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg tror, det er vigtigt, som hr. Morten Bødskov anfører, at forholde sig til, hvad fremtiden bringer, og jeg tror, det er særlig vigtigt for Socialdemokratiet, at de gør sig de overvejelser.

Der har været fald i arbejdsløsheden blandt folk med anden etnisk baggrund, men det er altså ikke sket på grund af Socialdemokratiets integrationsindsats, det er måske snarere sket på trods af Socialdemokratiets integrationsindsats, det er sket på grund af en generel forbedring af

konjunkturerne på danske arbejdspladser og på arbejdsmarkedet.

Kl. 16.55

Jeg vil godt sige, at der er ikke nogen tvivl om, at jeg vil anerkende, at det her er anderledes end det Socialdemokrati, vi havde dengang, det sad i regering, men at snakke om, at det her forslag er visionært, synes jeg godt nok er at gå for vidt.

Jeg vil godt spørge hr. Morten Bødskov konkret: Hvordan kan det være, at man nu går ind for at etablere et organ, der kan behandle klager over racediskrimination og forskelsbehandling, når man i sin egen regeringstid syltede det, på trods af at der var flertal i Folketinget for at gennemføre det?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg har et par rigtig nysgerrige spørgsmål, og det ene er: Hvilke pligter er det i virkeligheden, som Socialdemokratiet anviser i sine forslag?

Når hr. Morten Bødskov nævnte det her med integrationen på arbejdsmarkedet, og hvordan man får indsluset folk på arbejdsmarkedet, blev der bare sagt, at det vigtige er, at folk kommer i arbejde. Hvis man har en indvandrer, hvis væsentligste erhvervshindring er en sproglig barriere, og denne sproglige barriere skal bearbejdes på arbejdspladsen ved sprogundervisning, og han ikke fungerer 100 pct., ville der så ikke være en rigtig idé i, at arbejdspladsen so oder so blev kompenseret på vejen til integration?

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Først til SF's ordfører: Jeg deler ikke opfattelsen af, at de sidste mange års fald i ledigheden ikke kan siges at have nogen sammenhæng med en indsats for integrationen.

Altså sandheden er jo, at hvis man f.eks. måler arbejdsløsheden i SiD's a-kasse, så er arbejdsløsheden for folk i SiD's a-kasse med anden etnisk baggrund mere end halveret i de sidste 8 år.

Man kan da ikke lave den kobling, at en sund økonomisk politik, aktiv indsats for at få flere i arbejde, ikke har noget som helst med integration at gøre, for selvfølgelig har den det. Målet er fuldstændig det samme, og det har været at sikre folk at få et arbejde.

Vi synes selv i al beskedenhed, at det er et meget visionært oplæg, som vi i Socialdemokratiet har præsteret. Vores mål er entydigt, at folk skal i arbejde, og vi står ved, at vi også opretter

det her organ, som hr. Kamal Qureshi omtaler som et organ, der skal tage sig af klagesager. Det gør vi bl.a. af hensyn til, at det nu er et pålæg fra EU. Vi ser positivt på det. Der er eksempler på alt for meget diskrimination i det danske samfund, som vi håber at det her organ selvfølgelig også kan være med til at påse.

Til hr. Flemming Oppfeldt: Pligterne er meget klare. Vi forventer, som jeg også sagde i min ordførertale, at folk gør en aktiv indsats for at få et arbejde, at folk gør en aktiv indsats for at tage en uddannelse, at folk gør en aktiv indsats for at lære det danske sprog, og hvis de ikke gør det, så har vi jo indrettet sociallovgivningen således i dag, at der faktisk allerede er sanktioner, hvilket der også er kommuner, som har praktiseret.

Vi er enige i, at virksomhederne skal kompenseres, hvis de tager flygtninge og indvandrere ind. Vi tror ikke på lønreduktion og løntrykkeri som en mulighed. Det er et angreb på mindstelønnen og vil blive modtaget med massiv modstand rundt omkring på arbejdspladserne. Det tror vi ikke på, men vi er klar til at se på løntilskudsmodeller, og jeg synes, det er positivt, hvis Venstre nu også er klar til at se på løntilskudsmodeller. De har været indført tidligere, men vi er klar til at se på dem igen.

Formanden:

Hr. Søren Krarup som ordfører.

Søren Krarup (DF):

I fru Ritt Bjerregaards bemærkninger til dette forslag til folketingsbeslutning om styrket integration er der et interessant udtryk, som straks fangede min opmærksomhed, og det er ordet sammenhængskraft.

Fru Ritt Bjerregaard skriver, at Danmark i disse år står over for den udfordring at sikre sammenhængskraft i samfundet. Det er utvivlsomt rigtigt, men det er jo ikke kun i disse år. Det er opgaven for de danske myndigheder altid at sikre sammenhængskraften i Danmark, men hvad giver sammenhængen?

Hvis mennesker var dyr, så var opgaven ganske enkel. Så gjaldt det om at give mennesker en fyldt mave, en tilfredsstillende underholdning og en bekvem måde at bruge tiden på. Men hvis mennesker er mennesker og ikke dyr, så er opgaven noget vanskeligere. Så kommer sammenhængskraften af fælles vilje, fælles opgave og – ja, jeg tør næsten ikke bruge ordene over for fru Ritt Bjerregaard, men vil gøre det alligevel – fælles ånd.

Kl. 17.00

Måske er sammenhæng ikke skabt med at spille fodermester og underholdningsråd, måske har fru Bjerregaard grundlæggende misforstået den opgave at skabe sammenhængskraft i Danmark. Ja, hun har så. Det viser sig bl.a. i, at hun afviser stramninger i udlændingepolitikken. Derved røber hun, at hun slet ikke begriber, hvad et folks sammenhængskraft kommer af, at den er et spørgsmål om et folkeligt og kulturelt fællesskab, som netop er uforeneligt med en ubegrænset indstrømning af vildt fremmede til landet.

Det viser sig videre ved, at hun som sit første punkt foreslår, at alle udlændinge – alle udlændinge – der kommer til Danmark, skal indgå en forpligtende kontrakt. Det betyder jo ubegrænset indvandring. Det betyder igen den uundgåelige sprængning af enhver sammenhængskraft i Danmark.

Der er slet ikke mening i forslaget, i hvert tilfælde ikke, hvis man netop taler om mennesker og ikke blot om dyr, om sociale dyr.

Der er den pikante detalje, at der er forskel på bemærkningernes og selve forslagens ordlyd, idet forslaget taler om alle udlændinge, der – står der – kommer til Danmark for at blive. Det sidste, som også må formodes at være formuleret af fru Bjerregaard, lader sig bedre høre end det første, idet det dog sondrer imellem den ubegrænsede og den begrænsede indstrømning.

Hvordan fru Bjerregaard så kan være modstander af stramninger i udlændingepolitikken, eftersom kun stramninger kan sondre imellem dem, der bare kommer, og dem, der kommer for at blive, er temmeligt uforståeligt eller lige ud: Det er vrøvl. Sådan er der så meget.

Dette er i vore øjne et agitationsforslag, der skal give det forvirrede og frustrerede Socialdemokrati en slags plads på den vogn, som befolkningen den 20. november 2001 satte i fart for at ændre på den katastrofale indvandrerpolitik. Der er derfor hverken hoved eller hale på forslaget. Der er slet ingen sammenhængskraft.

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg vil starte med at glæde mig over at konstatere, at der er en lang række lighedspunkter mellem Socialdemokratiets oplæg her og det, som regeringen har lagt frem i programmet »På vej mod en ny integrationspolitik«.

Der er selvfølgelig holdningsforskelle, der er sikkert også nogle formuleringforskelle, og derfor skal jeg indledningsvis sige, at Det Konser-

vative Folkeparti ikke kan stemme for beslutningsforslaget, men det er jo bl.a. også, fordi sådan et beslutningsforslag normalt er noget, man pålægger regeringen at gøre, og eftersom regeringen af sig selv næsten har påtaget sig at gøre noget, der stort set er det samme, vil jeg nøjes med at afvente, at regeringen gør det.

Det, som jeg synes er vigtigt for integrationsprogrammer og selve politikken, er, at den skal være smidig, mere smidig, end den har været indtil nu. Det er godt, at der mange steder står ordet individuel, at man altså tager hensyn til den enkelte. Det er godt, at der er lagt op til samspil mellem sprogindlæring og arbejde, for jeg tror på, at hvis man bare kan en lille bitte smule af et sprog og så kommer ud på en arbejdsplads, hvor man møder mennesker, som taler det sprog, ja, så kommer man lettere i gang med det.

Hvis jeg tog til London et par måneder, så er jeg sikker på, at jeg ville blive ret god til at tale engelsk. Det bliver jeg ikke, hvis jeg går i skole i Danmark for at lære det.

Det, som for Det Konservative Folkeparti er meget vigtigt også i denne her sag, er, at nok skal vi være lige for loven, men vi skal også anerkende, at forskellige mennesker skal behandles forskelligt; bl.a. når de kommer med vidt forskellige forudsætninger, skal de ikke igennem et standardiseret integrationsforløb. Jeg synes også, der i Socialdemokratiets forslag nu er lagt op til, at man i meget højere grad vil tage individuelle hensyn.

Hvis sådan et projekt skal være vellykket, så er det godt, hvis alle gode kræfter hjælper med. Det kan kun lykkes, hvis alle gode kræfter hjælper med, og med de kræfter mener jeg i første omgang lovgivningen. Vi skal lægge rammerne. Dernæst kommunerne, arbejdsmarkedets parter, men bestemt også de enkelte lokalsamfund og de enkelte arbejdspladser.

Kl. 17.05

Så kunne jeg godt tænke mig, fordi jeg synes, det lidt hører sammen med det her, men jeg må sige, at det er inspireret af en række sager, vi er stødt på i Indfødsretsudvalget, at tage de røde strømper på, selv om jeg ikke var rødstrømpe, dengang det var moderne.

Vi ser en gang imellem beskrivelser af nogle mennesker. Vi ser dem i sammenhæng med, at de søger indfødsret. Det er kvinder, hvor det lyser ud af beskrivelsen, at de er kommet hertil ofte på familiesammenføring. De er måske ikke fysisk, men i hvert fald åndeligt spærret inde i

deres hjem, de har fået mange børn, og de er simpelt hen isoleret fra det danske samfund.

Jeg tror, jeg kan sige, ellers må nogen sige mig imod, at vi bredt hen over det politiske spektrum føler, at de dér kvinder simpelt hen trænger til hjælp til at løsrive sig fra deres hjem, fra det fængsel, som de sidder i, og som de sidder i her i Danmark.

Jeg kan ikke give nogen løsning på det, men jeg synes, det er en naturlig ting at tage op i forbindelse med integration, at der altså er nogle mennesker, som virkelig har det rigtig elendigt.

Vi møder dem, fordi de ikke har lært dansk, og det er selvfølgelig, fordi deres mænd er interesseret i at holde dem væk fra det danske samfund, fra sprogskoler, og hvor de ellers kunne lære dansk.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge, om fru Else Theill Sørensen selv har nogle ideer om, hvad vi gør ved det problem, hun skitserer, altså det problem, at danske mænd tager f.eks. til Østen og importerer kvinder med hjem til Danmark og gifter sig med dem. Disse kvinder har ingen mulighed for at komme ud blandt andre. De bliver holdt i hjemmet, får ikke mulighed for at lære sproget og har heller ikke rigtig mulighed for at sige fra, for så bliver de udvist.

Jeg synes, det er et utrolig vigtigt problem, der her er blevet taget fat på, og jeg kunne bare godt tænke mig at høre, om den konservative ordfører selv havde et par bud på, hvordan problemet blev løst.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg tror egentlig nok, at jeg sagde, at jeg ikke havde noget bud på det, men at det glædede mig, at jeg fornemmede i Indfødsretsudvalget, at vi var meget enige om, at det var et problem, og der er ofte større chance for at finde løsninger, når man er meget enig om problemet.

Jeg forstod godt ironien i at omsætte det til danske mænd, der tager til Østen og importerer kvinder, tager dem med hjem og gifter sig med dem. Jeg tror nu ikke, det er så stort et antal som de kvinder, jeg hentydede til, der kommer til Danmark, får en masse børn og bliver holdt inde i et miljø, hvor faderen og måske sønnerne holder moderen og søstrene inde i et kulturmønster, som helt forhindrer dem i at komme ind i det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Ja, nu er det jo så fantastisk, at vi rent faktisk har et Videnscenter for Ligestilling her i Danmark, som forsker i handel med kvinder, hvorfor den sker, hvorfor netop nogle danske mænd vælger at tage til Thailand og ikke bare får en kvinde med hjem hertil, men indimellem også bagefter udnytter hende til at yde andre mænd i Danmark seksuelle ydelser, noget, der er fuldstændig horribelt.

Men kunne fru Else Theill Sørensen så forklare mig sin holdning til, at Videnscenter for Ligestilling nu bliver nedlagt med dette års finanslov, sådan som det ser ud til?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu er det desværre ikke et helt lille antal. Undersøgelser på i hvert fald nogle kvindecentre har vist, at af kvinder, som havde været udsat for vold, var kvinder af anden etnisk baggrund end dansk voldsomt overrepræsenteret, voldsomt overrepræsenteret. Men når man så kik ind og kiggede på, hvem det var, der havde forøvet volden, så var der faktisk en del danske mænd, der fulgte godt med.

Når jeg rejser det her, er det jo selvfølgelig ikke, fordi vi fra Enhedslistens side mener – det har vi også givet udtryk for – at der er noget som helst galt i, at folk tager ud i verden og finder deres ægtefælle. Det synes vi er fantastisk godt, men vi synes, det er utrolig vigtigt, når vi lige præcis snakker om kampen mod kvindeundertrykkelse, at vi fastholder, at det ikke bare er en sag, som omhandler etniske minoriteter og mænd fra etniske minoriteter, men at det så sandelig også er en sag, der omhandler det danske samfund og danske mænd.

Kl. 17.10

Det kan vi altså ikke smøre af på nogle, der kommer udefra, det er desværre også et problem, vi har i vores eget land. Vi har måske haft det stærkere før, men vi har det stadig væk, og vi skal stadig væk gøre en indsats dér.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg håber ikke, at hverken ligestillingsarbejdet eller kampen mod diskrimination af kvinder er afhængig af et bestemt videnscenter.

Jeg vil godt sige både til fru Sophie Hæstorp Andersen og til hr. Søren Søndergaard, at jeg vil altså ikke acceptere, at det problem, som jeg

starter med at ridse op, ligesom skal drukne i, at der også er et andet problem. Jeg vil gerne anerkende, at der er et andet problem, at der er nogle mænd, der rejser ud og tager nogle kvinder med hjem, er svinske over for dem, misbruger dem seksuelt, lejer dem ud, og hvad ved jeg. Det er også et stort problem.

Det kan godt være, jeg ikke fik skildret tydeligt nok, hvad det var for et problem, jeg så, men det er altså et lidt andet, og det vil jeg godt have vi ikke bare lader som om ikke eksisterer, fordi der også er danske mænd, der ikke opfører sig ordentligt.

Formanden:

Hr. Kamal Qureshi som ordfører.

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil godt starte med sige, at jeg synes, forslaget indeholder en del gode elementer, men jeg synes desværre også, at der stadig væk er en hel del socialdemokratisk beton i forslaget med accept af 24-års-reglen og tvangsboligfordelingen af flygtningene.

Jeg vil da gerne sige, at vi i SF anerkender, at Socialdemokratiet har accepteret, at nydanskere er kommet for at blive, og jeg vil da gå så vidt som til at sige, at jeg personlig anerkender det fremskridt, det er et udtryk for. Men jeg synes altså, det er et problem, hvis Socialdemokratiet præciserer det her forslag og mener, at det er et visionært forslag, som tager hånd om de fremtidsproblemer, som det danske samfund står over for, for så har vi i hvert fald ikke et regeringsdueligt alternativ, som vi kan kæmpe mod den borgerlige regeringsblok med til den næste valgkamp, og det synes jeg altså er et problem.

Jeg synes, Socialdemokratiet mangler at træde ind i frihedens århundrede. SF's forslag tager jo helt konkret ikke alene integrationen med, men vi tager også hensynet til udlændingedelen med, dem, som vi modtager. Det har Socialdemokratiet stadig væk ikke præsenteret. Socialdemokratiet praler af heroppefra, at de præsenterede deres integrationsoplæg før regeringen. Vi præsenterede det her tre dage efter, at regeringen præsenterede sit første udlændingespil.

Jeg synes, det er et problem, at Socialdemokratiet ikke anerkender, at dets indsats på integrationsområdet, medens det sad i regering, var mildest talt ringe, og jeg synes, det er et problem, at Socialdemokratiet fremfører, at det, at det nu går ind for at etablere et organ, der kan

behandle klager over racediskrimination og forskelsbehandling, er et eller andet visionært bud, oven i købet nu, hvor regeringen faktisk bliver pålagt at sætte det i værk. Der ligger et EF-direktiv, som pålægger regeringen at gennemføre det i år 2003, så fører man det ind i sit forslag, og så siger man, det er et visionært forslag, at man nu vil have et klageorgan, vel vidende at man havde et flertal i Folketinget i sin egen regeringsperiode til at gennemføre det klageorgan og imødegå noget af den diskrimination, som er et af integrationsproblemerne i det danske samfund. Det synes jeg er utrolig ringe.

Jeg synes, det er ringe, at et Socialdemokrati, som efter manges mening mistede utrolig stor troværdighed i den danske befolkning lige præcis grundet sin mislykkede integrationspolitik, ikke anerkender det og virkelig går til biddet og siger, at nu skal vi altså virkelig have løst de her problemer, nu skal vi virkelig have gjort noget ved diskriminationen, nu skal vi virkelig gå ind og gøre noget ved de strukturelle barrierer, der er i det danske samfund, som det er nødvendigt at fjerne for at få en ligebehandling af mennesker i det danske samfund uanset deres etniske herkomst.

Jeg synes også, det er et problem, at Socialdemokratiet også lægger op til accept af 24-års-reglen. Det synes jeg også er et udtryk for, at det ikke accepterer de frihedsrettigheder, der må gælde i det her frihedsårhundrede.

Kl. 17.15

Jeg vil igen påpege, at SF lægger op til, at vi respekterer de unges frie ret til at vælge, og lægger op til en stramning af retspraksis omkring tvangsægteskaber. Det har vi lagt op til længe, det lagde vi op til allerede, mens Socialdemokratiet sad med regeringsmagten og havde mulighed for at gennemføre det, uden at Socialdemokratiet bed på. Så jeg synes, det er ærgerligt, og det er lidt som det forsømte forår for SF, at vi nu har et Socialdemokrati, der fremsætter dele, som det faktisk havde mulighed for at gennemføre, før valgkampen gik i gang, den sidste valgkamp vel at mærke, uden at der reelt er et visionært bud, som kan vise, at det her er den station, vi er på vej til, at det ikke anerkender, hvor vi står her og nu. Det mener jeg ikke vi kan vinde den næste valgkamp med.

Christian Brix Møller (RV):

Ligesom Socialdemokratiet, SF og regeringen har Det Radikale Venstre jo også for nylig fremlagt et udspil til bedre integration af etniske mi-

noriteter. Med fokus på arbejdsmarkedet og med titlen »Flere i arbejde med værdighed« har vi fremlagt 20 radikale forslag til en styrket integration.

Baggrunden er den velkendte, at den store overledighed blandt flygtninge og indvandrere er til stor skade for Danmarks samfundsøkonomiske bæredygtighed, for samfundets sammenhængskræfter og ikke mindst for de berørtes værdighed og selvrespekt.

Selv om vi i meget store træk er enige med Socialdemokratiet, må vi desværre skuffes over graden af det politisk mod, som kommer til udtryk, ikke bare i regeringens udspil, men desværre også i Socialdemokratiets, som vi behandler her som et beslutningsforslag.

Lad mig straks fastslå, at der ikke er meget i det socialdemokratiske udspil, som vi direkte er imod. Vi vender os mod 24-års-reglen for familiesammenføringer, som Socialdemokratiet støtter i bemærkningerne til afsnittene 37-40.

Derimod er vi enige i, at der i den offentlige sektor bør tilstræbes en bedre afspejling af befolkningens sammensætning, men vi stiller os lidt modvillige over for den indikation af brug af kvoter i afsnittene 18-21.

Som sagt er beslutningsforslaget godt, det er bare ikke vidtgående nok efter vores smag. Der er på mere gennemgribende vis brug for et kurskifte, hvor arbejde i langt højere grad bliver betragtet som et middel til integration i stedet for målet for integrationen.

Lad mig nævne et par eksempler, hvor vi går langt videre, end jeg har hørt tale om i dag.

For det første vil vi give samtlige asylansøgere lov til at arbejde, så snart deres sag går i realitetsbehandling. Vi har trods alt mangel på arbejdskraft i Danmark, og når syv ud af ti flygtninge, som får deres asylsag realitetsbehandlet i Danmark, faktisk ender med at blive her – det er de seneste tal fra Integrationsministeriet – ja, så er det bindegalt, at de bare skal sidde og forfalde både fysisk og psykisk i asylcentre, hvorefter kommunerne så kan begynde forfra med nedbrudte flygtninge, der ikke taler dansk, selv om de har opholdt sig i den danske stats varetægt i op til flere år.

For det andet skal der tænkes langt mere offensivt i forhold til jobformidlingen og den kommunale integrationsindsats, som er så utrolig vigtig.

Som noget nyt foreslår Det Radikale Venstre, at de kommuner, som ikke lever op til lovens krav om integrationsindsatsen, som udgangs-

punkt bør kunne fratages integrationsindsatsen, som så kan udbydes til andre aktører.

Nytænkningen går igen med hensyn til jobformidlingen, hvor vi ønsker at udlægge den målrettede jobformidling fra AF og kommunerne til private aktører, a-kasse, formidlingshuse osv., som så skal resultatbelønnes.

For det tredje er vi enige med Socialdemokratiet i, at isbryderordningen for de etniske minoriteter skal udvides. Vi vil bare gå endnu videre og indføre en indslusningsafslønning til alle kontanthjælpsmodtagere, nye som gamle danskere, for hvem det generelle krav til arbejdsgiverne om fuld løn fra dag 1 meget ofte er en barriere for ansættelse. Vi vil rydde op i de mange eksisterende ordninger, som gør det uoverskueligt både for virksomhederne og for den enkelte, og så satse på en enkel og effektiv ordning, som gælder alle kontanthjælpsmodtagere med behov for et halvt års indslusning, hvor arbejdsgiveren så til gengæld slipper billigere i løn.

Så er vi i øvrigt det eneste parti, som faktisk har haft modet til seriøst at overveje og faktisk fremsætte konkrete forslag til afhjælpning af de ofte negative incitamenter for kontanthjælpsmodtagere til at tage job.

Endelig er vi enige i behovet for reformer inden for danskundervisningen, men vi går igen videre og siger, at generelt skal danskundervisningen være gratis for alle danskere borgere, som mener, at forbedrede sproglige evner kunne ruste dem bedre til arbejdsmarkedet.

Samlet set er vi glade for beslutningsforslaget fra Socialdemokratiet. Jeg tror ikke, at Socialdemokratiet er uenig med os i, at der skal langt mere fleksibilitet, flere muligheder, flere håndfaste krav ind i integrationspolitikken. Det savner vi desværre lidt af i beslutningsforslaget, men det er helt sikkert et skridt i den rigtige retning.

Kl. 17.20

Søren Søndergaard (EL):

Lad mig indledningsvis sige, at nu vil jeg ikke forpligte hr. Christian Brix Møller på ting, der er sket i den tidligere folketingsperiode, men en række af de ting, der blev nævnt, er faktisk områder, hvor også Enhedslisten har fremsat forslag, bl.a. det meget omtalte forslag om at give et incitament for kontanthjælpsmodtagere til at komme i arbejde.

I forhold til det, der ligger her, vil jeg sige, at Socialdemokratiet jo lægger op til, at man ønsker at finde det, der hedder en bred politisk løsning på udlændingepolitikken. Hvorvidt det er

muligt at nå en bred løsning, er vi nok ret tvivlende over for. At der er brug for en politisk løsning, er jo fuldstændig åbenlyst ud fra bl.a. den diskussion, vi har haft i dag, og derfor er det selvfølgelig også strålende, at Socialdemokratiet har gjort sig nogle tanker om, hvad en integrationspolitik fremover skal bestå af.

I det oplæg, som ligger, er der mange gode ting. For Enhedslisten er det imidlertid helt afgørende, at integration finder sted på basis af lige rettigheder. Sådan er det helt klart ikke for regeringen. Den politik, regeringen lægger op til, vil, hvad enten det er tilsigtet eller ej, skabe en underklasse af lavtbetalte, uorganiserede løsarbejdere, som arbejdsgiverne kan bruge til at splitte de ansatte, og netop derfor synes jeg måske, at forsvaret af mindstelønnen, forsvaret af princippet om lige løn for lige arbejde burde have gennemsyret det her oplæg.

Jeg har hørt, at den socialdemokratiske ordfører heroppefra nævnte det, men jeg synes ikke, det står klart i det oplæg, der ligger her. Det synes vi er en mangel.

Ellers kan vi være enige med forslagsstillerne i mange af de elementer, som tages op: integrationsindsatsen og ordninger, f.eks. isbryderordningen, tovholderordningen, skal bevares, og flere af de andre initiativer, som der lægges op til, er gode, f.eks. er arbejdspladsdansk jo en meget oplagt ting, som det er fuldstændig uforståeligt ikke er langt mere udbredt, end det er i dag. Også ideen om særlige følordninger eller optræningsordninger er god, ligesom forslaget om, at statslige chefer skal aflønnes efter, hvad de præsterer inden for det her område, heller ikke er af vejen.

Jeg tror bare, man skal være klar over, at mange af de her forslag altså sætter et spørgsmålstegn ved et emne, som lidt er et tabu, nemlig den private ejendomsret og arbejdsgivernes ledelsesret. Det er svært at kombinere en række af de her ting med den ledelsesret, som arbejdsgiverne har. Derfor tror vi, at det er nødvendigt, hvis vi skal have en virkelig løsning på de her problemer, at vi tør tage det spørgsmål op og lave nogle slutninger, der indskrænker den ledelsesret. I dag har vi jo altså næsten den omvendte situation, som består i, at regeringen lægger nogle forslag frem, som reelt vil slå bunden ud af mindstelønnen og skabe denne her løntrykkergruppe.

Der er et område, jeg synes det er ærgerligt ikke er mere udpenlet, hvis det er der i det socialdemokratiske forslag, og det er spørgsmålet om pige grupper.

Det var en diskussion, der var lidt i valgkampen, hvor Enhedslisten jo fremlagde et forslag, som også fik opbakning af hr. Poul Nyrup Rasmussen i nogle udtalelser. Det er utrolig vigtigt, at vi ikke kun fokuserer på de utilpassede drenge, men at vi også fokuserer på de alt for veltilpassede piger, som skal have nogle steder, hvor de kan mødes på deres egne forudsætninger og få styrken til at føre den kulturkamp, det her handler om, for i modsætning til dem, som mener det handler om etniske forhold eller andre ting, er det for os en kulturkamp, og i den kulturkamp skal de piger have en styrke, og den kan de få i sådan nogle pige grupper, ikke bare en styrke til på kort sigt at bryde med forældrene, for det er sådan set det allerletteste – vi ser jo tit, at pigerne siger, at de ikke vil giftes med den eller den, så flytter de hjemmefra, og så er de væk 1 uge eller 14 dage – nej, det er meget mere fundamentalt. Det er spørgsmålet om at få styrken og netværket til at fastholde et brud, sådan at de på nogle nye vilkår og i et nyt styrkeforhold bliver i stand til måske også at etablere en relation til forældrene eller leve med, at de aldrig etablerer en relation til deres forældre igen.

Så det her område er i virkeligheden utrolig vigtigt, og jeg synes, det er ærgerligt, at det ikke er lidt mere med, men jeg håber selvfølgelig, at Socialdemokratiet også vil gå positivt ind i det aspekt, når vi genfremsætter vores forslag her i Folketinget.

Kl. 17.25

Jann Sjursen (KRF):

Kristeligt Folkeparti hilser det socialdemokratiske beslutningsforslag om en styrket integrationsindsats velkommen. Vi synes, det er fint, at Socialdemokratiet med de 40 punkter, der er opregnet i forslaget, nu giver sit bud på, hvordan vi kan styrke integrationen.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at mange af punkterne er vi fra Kristeligt Folkepartis side enige i, og jeg ser også mange af initiativerne i øvrigt ligge i forlængelse af den integrationspolitik, som den tidligere SR-regering stod for, og som vi også på en hel del områder bakkede op for folketingsvalget.

En del af forslagene, må man sige, er gennemført eller er på vej til at blive gennemført. F.eks. som også integrationsministeren nævnte i sin tale tidligere, har vi igennem satspuljeforliget sikret, at der nu bliver gjort en forstærket indsats for at hjælpe piger, som bliver tvunget ind i ægteskab osv., noget, som vi også har gjort i fæl-

lesskab med Socialdemokratiet. Vi kan jo så i dag glæde os i fællesskab over, at man allerede er på vej til at opfylde et af de punkter, der er nævnt i Socialdemokratiets udspil.

Det er vigtigt for Kristeligt Folkeparti, at integrationen også sker gennem arbejdsmarkedet, og man kan da sige, at debatten jo i mange år har stået om, hvilke midler der skulle tages i brug. Socialdemokratiet kommer med sit bud her i dag. Jeg vil blot sige, at vi fra Kristeligt Folkepartis side – det forbyder næsten sig selv i de her tider at tale om det, men alligevel – i lang tid har skelet til Farum Kommune og det, man har gjort der, og det kommer vi forhåbentlig til at diskutere efter sommerferien, især når regeringen fremsætter sine forslag. Vi tror, at det i virkeligheden er vejen frem i højere grad at sikre ikke mindst udlændinge på kontanthjælp den mulighed, vi giver dem for at blive integreret på arbejdsmarkedet, at man sætter tidligt ind og stiller krav eller i virkeligheden forventer, vil jeg sige, at også kontanthjælpsmodtagere kan bidrage til deres egen forsørgelse, ved at de kommer hurtigt i arbejde, helst selvfølgelig i det private erhvervsliv, men ellers i den offentlige sektor, ved offentlige produktionsvirksomheder, som man har set det, eller ved forskellige uddannelsesindsatser.

Jeg fornemmer, at det er noget af det, som også præger det socialdemokratiske forslag nr. B 80, som vi behandler her i dag, men at man trods alt ikke er villig til at tage skridtet fuldt ud. Det beklager jeg sådan set, for jeg faktisk mener, at det er menneskeværdigt at forvente, at folk bidrager til deres egen forsørgelse. Det er ikke en straffeekspedition. Det er faktisk en menneskeværdig politik at have de forventninger, og når det så samtidig er altafgørende for integrationen, så er det sådan set den vej, vi skal forfølge, i øvrigt ikke bare i forhold til udlændinge, men i forhold til alle, for der er så sandelig også etnisk hvide danskere, der har brug for at blive integreret på arbejdsmarkedet.

Derfor vil jeg godt sige, at de bemærkninger, jeg har givet den del, som altså for os må være tyngden i en forstærket integrationsindsats, vedrører altså faktisk ikke kun udlændinge, som selvfølgelig har nogle særlige barrierer i forhold til at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet, f.eks. i form af manglende sproglige kompetencer, men de vedrører faktisk alle dem, som ikke er i arbejde, og som er på kontanthjælp, altså såvel nydanskere som gammeldanskere. Vi behøver fak-

tisk ikke at gøre den helt store forskel i den sammenhæng.

Med disse ord vil jeg sige, at vi er positive over for mange dele af det socialdemokratiske beslutningsforslag. Det er umuligt at forholde sig til de 40 enkelte elementer i en ordførertale her, men jeg ser det sådan set også mere som Socialdemokratiets ønske om at spille sig selv på banen i denne her debat, og det hilser jeg bestemt velkommen, lige så vel som vi jo fra Kristeligt Folkepartis side gjorde det samme, da vi i sin tid fremlagde vores integrationsudspil med 24 punkter. Det har vi dog ikke valgt at fremsætte i form af et beslutningsforslag, men Socialdemokratiet skal da ikke have utak for, at det har gjort det her. Det kan give inspiration til det videre arbejde og måske ikke mindst til de forhandlinger, som vi fra Kristeligt Folkepartis side håber kommer i gang til efteråret om de lovforslag, som regeringen skal fremsætte, der skal udmønte den del af regeringens udlændingepolitik, der vedrører integrationen og ikke mindst integrationen på arbejdsmarkedet, hvor vi håber, at man vil søge bredere aftaler end det, som må blive udkommet af de forhandlinger, der har været om lovforslagene tidligere i dag.

Kl. 17.30

Formanden:

Fru Ritt Bjerregaard som ordfører for forslagsstillerne.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg vil godt indlede med at takke dels ministeren, dels ordførerne for fortsat at kunne holde gang i debatten efter den foregående meget omfattende debat om regeringens udspil og også takke for de meget positive bemærkninger, der er faldet.

Jeg er meget enig i integrationsministerens bemærkninger om, at det her skal tages som et udspil, et grundlag og en invitation til en dialog, og det er klart, at alle de 40 forslag, der er opregnet heri, giver sådan en debat selvfølgelig ikke mulighed for at komme ned i, men jeg var alligevel glad for den understregning af nogle af forslagene, der blev givet af integrationsministeren.

Jeg er meget enig med fru Birthe Rønn Hornbech i, at ud over det at få udlændinge i arbejde hviler der en stor opgave i at gøre det muligt for dem også at deltage i demokratiet på de forskellige områder, hvor vi nu kan se det, og vi ved jo, at de steder, hvor det lykkes for os, spiller det

faktisk en stor rolle. Det spiller en stor rolle for kriminalitet og meget andet, og derfor er det en vigtig del af det.

Jeg er også glad for, at fru Birthe Rønn Hornbech nævnte specielt punktet om pleje-, pasnings- og sundhedssektoren, og jeg er helt enig med fru Rønn Hornbech i de bemærkninger, der blev gjort om, at det både er af hensyn til dem, der kan komme i arbejde, og også til den ældre generation af udlændinge, som også skal have en mulighed i vores samfund.

Det blev ikke til noget alvorligt drilleri, må jeg sige til fru Birthe Rønn Hornbech, omkring punkt 18. Det kan måske skyldes, at fru Birthe Rønn Hornbech har holdt den tidligere regering til ilden. Det var nemlig sådan, at der blev opstillet en målsætning, som først var 2 pct., og der lå en færdig plan til denne regering for, at det skulle stige til 3,5 pct., og det er i og for sig bare det, vi har overført til vores forslag. Så hvis den nuværende regering følger den målsætning, vil det kun glæde os meget.

Så er det jo fremgået også af debatterne tidligere her i dag, at hr. Søren Krarup og jeg og dermed også Socialdemokratiet er meget uenige i dette spørgsmål, idet Dansk Folkeparti jo stort set ikke tilslutter sig spørgsmålet om nødvendigheden af en integration.

Jeg må sige, at jeg lever ikke i fortiden. Jeg tror ikke, at sammenhængskraft alene har noget med det nationale at gøre. Jeg tror, at det også har at gøre med en udvikling, der ligger uden for nationens grænser, og hvis vi havde tilstrækkelig lang tid, så er jeg sikker på, at dér, hvor de mest dybtgående forskelle ligger, er i erkendelsen af, at Danmark ikke mere kan isolere sig, men også er en del af både et Europa og en større global sammenhæng.

Jeg ser det også som ganske typisk, at hr. Søren Krarup kun kan se dette som et agitationsforslag. Det er på den måde, Dansk Folkeparti tænker, og dermed bliver det jo også vurderet på denne måde.

Så kan Dansk Folkeparti jo vældig godt lide at tage patent på, hvad befolkningen mener, og Dansk Folkeparti har jo en måde at udlægge valgresultatet på, så det passer til dets egen opfattelse. Der synes jeg da godt, man også kunne have hæftet sig ved den undersøgelse, der var i Berlingske Søndag den 17. marts her i år, hvor det meget klart blev understreget fra en meget stor del af danskerne, nemlig 65 pct., at arbejde var fuldstændig afgørende for, at man opnåede en integration.

Tak til fru Else Theill Sørensen for bemærkningerne. Jeg deler den opfattelse, at folk skal behandles forskelligt, at der er meget stor forskel på de udlændinge, som vi prøver at hjælpe til at kunne fungere i det danske samfund. Jeg er også meget enig i den lille diskussion, der var både mellem fru Else Theill Sørensen og hr. Søndergaard og fru Else Theill Sørensen og fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 17.35

Jeg synes, det ville have været rart – men man kan selvfølgelig godt sige med det tidsrum, vi har haft her i dag, er det måske en fordel, at det ikke er sket – hvis SF's udspil havde foreligget som et folketingsforslag.

Det er jo sådan, at vi her i Folketinget ikke behandler pjecer, og det vil sige, at vi har jo ikke nogen mulighed for på samme måde at diskutere, hvad indholdet egentlig er. Jeg synes, det er fint, at der ligger et udspil fra SF. Jeg synes også, det vældig fint, at der ligger et udspil fra De Radikale, og at der er nogle klare markeringer i det, men hvis vi skal have det med ind i en behandling, bliver vi nødt til at have det i form af et forslag, der indgår som et led i behandlingen her i Folketinget.

Så har jeg et par gange her i dag undret mig over nogle bemærkninger, som hr. Qureshi er kommet med til Socialdemokratiet. De kom også i denne her debat, noget med, at det skulle være særlig vigtigt, at Socialdemokratiet gjorde sig nogle tanker om fremtiden.

Jeg synes måske, hr. Qureshi skulle kigge lidt på SF's valgresultat, så kunne det godt være, at SF også skulle gøre sig nogle tanker om fremtiden, og at det måske ikke kun er relevant at pege på, hvad andre skal gøre.

Jeg er meget enig med hr. Søndergaard i bemærkningerne om pigeclubberne, og jeg synes bestemt, det er noget, vi skal dyrke lidt videre. Jeg ved, at fru Sophie Hæstrup Andersen er optaget af det og har arbejdet med det i regi af Københavns Kommune, så jeg synes bestemt, at i det omfang, vi kan få det ind i de videre drøftelser, vil det være godt.

Jeg takker også hr. Jann Sjursen for de positive bemærkninger, og nu i denne tid, hvor Farum jo omfatter så meget andet, kan jeg måske tilføje, at der er mange andre kommuner, hvor man har gjort nogle gunstige erfaringer, som det kan være værd at kigge på. Vi har selv i Socialdemokratiet haft meget stor glæde af et tæt samarbejde med borgmestrene på Vestegnen og også i de

store byer, fordi det jo er dér, man ved, hvordan tingene har fungeret.

Men alt i alt takker jeg for en meget positiv debat og regner med, at forslaget kan indgå i de videre drøftelser, som finder sted på baggrund af det udspil, som vi startede med at behandle her i dag.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil da gerne sige, at vi jo i den grad har gjort os nogle overvejelser om vores valgresultat og også derfor har præsenteret et meget omfattende og sammenhængende udspil på udlændingeområdet. Man kan måske snakke om, hvilket valgresultat der var værst; men lad nu det ligge.

For os er det helt afgørende, at vi præsenterer en politik, og på dette område har vi jo en fælles sag, fordi vi ikke kan vælte den nuværende regering, hvis ikke vi kan præsentere noget, som kan tiltrække vælgerne, og det mener jeg ikke det her kan, og det er det, der er min bekymring.

Jeg vil gerne spørge fru Ritt Bjerregaard, om ikke hun vil bekræfte over for mig, at forslaget om at etablere et klageorgan var noget, der blev fremsat, og noget, som den tidligere regering havde mulighed for at gennemføre, men som den ikke gennemførte i de år, hvor den havde mulighed for det, og at det nu har ligget og sultet og nu bliver fremsat igen af fru Ritt Bjerregaard på et tidspunkt, hvor vi ikke har et flertal for det.

(Kort bemærkning).

Christian Brix Møller (RV):

Jeg skal give fru Ritt Bjerregaard ret i den – hvad skal man kalde det – opfordring til SF og Det Radikale Venstre om, at vi også skulle have været lidt hurtigere og have fremsat vores udspil som et beslutningsforslag.

Det, jeg gerne vil spørge fru Ritt Bjerregaard om, retter sig mod økonomien. Jeg kiggede lige her, om der er sat en pris på, hvor meget det her udspil vil koste. Jeg kunne ikke finde det, men så vidt jeg husker, er det i omegnen af 100 mio. kr., og det er også værd at give ud for en god indsats.

Kl. 17.40

Men jeg vil gerne spørge: Har Socialdemokratiet i arbejdet med det her gjort sig nogen overvejelser over, om ikke det ville være godt for Socialdemokratiet at sende det signal, at man kunne opnå en bedre integration, uden at det koste-

de ekstra, fordi det måske er systemerne, der er noget galt med?

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Ærlig talt, vil jeg sige til hr. Qureshi, hvorfor kan man ikke glæde sig over, at forslaget er der?

Hvorfor kan man ikke glæde sig over, at nu står det direkte i et punkt her? Hvorfor kan man ikke tage det til indtægt for at sige: Hvor er det dejligt at se, at Socialdemokratiet er blevet klogere, og hvor er det rart at se, at det nu står der, i stedet for sure bemærkninger om, at tidligere kunne man jo det ene og kunne man jo det andet.

Det kan vi jo få meget unødigt tid til at gå med her i Folketingssalen. Så jeg synes i stedet for, at hr. Qureshi skulle være glad for, at det står der.

Til hr. Brix Møller vil jeg sige, at vi ikke har lavet nogen egentlige beregninger på det, og det hænger jo sammen med, at når det er et beslutningsforslag, hvor der er så mange punkter i, kan vi selvfølgelig sige os selv, at vi aldrig får alle de punkter igennem. Derfor bliver det i meget højere grad et spørgsmål om: Hvilke af de her ting har vi en chance for at få igennem i forhold til den siddende regering? Det er jo simpelt hen det, der afgør det, og så må man gå ind i nogle økonomiske vurderinger af, hvad omkostningerne vil være ved det, og hvad forholdet er til kommunerne.

Så vil jeg godt slutte med at sige, at jeg nogle gange i løbet af dagen har hørt, at det at komme med et integrationsforslag skulle være det søde, mens det at begrænse tilgangen skulle være det sure. Jeg må sige, at jeg overhovedet ikke deler den opfattelse. Den sværeste opgave, som vi står over for i det danske samfund, er integrationen.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jamen det er da rigtigt, og jeg tager det da til efterretning. Jeg har det måske lidt som i »Det forsømte forår«: Jeg ærgrer mig over det, og jeg ærgrer mig over, at vi ikke brugte det til noget. Men jeg anerkender da, at der bliver sagt, at man kan blive klogere, og at man kan ændre sin holdning, og det er jeg utrolig glad for. Jeg håber så også, at vi skal tage nogle skridt videre med tiden, og jeg vil meget gerne deltage i den proces.

Det eneste, som er afgørende for mig at se, og det er også en af grundene til, at vores pjeces ikke er blevet fremsat som et beslutningsforslag, er, at jeg synes – det er nok også indlysende – at

kampen skal vindes uden for Christiansborg, i hvert fald indtil valgkampen starter. Det er der, hvor vi ligesom på et eller andet plan skal blive meget bedre til at gå i en offensiv opposition.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, be-
trakter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 126: Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven. (Ændring af reglerne om ret til kontanthjælp, introduktionsydelse m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 1/3 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Flemming Oppfeldt (V):

I Konyaprovinserne i Tyrkiet kender man den danske sociallovgivning. Derfor kan der tegnes et billede af Danmark som et sted, hvor et ægtepar med to børn kan få stillet over 20.000 kr. til rådighed i kontanthjælp uden nogen særlig modydelse ud over at være til rådighed, uden nogen særlige pligter.

Dette portræt af det danske velfærdssamfund er unuanceret, men når de 20.000 kr. oversættes til tyrkisk, pakistansk eller somalisk valuta, så tegnes der et billede af Danmark som et slaraffenland, hvor guldet ligger på gaderne til dem, der gider bukke sig efter det.

Der er ingen tvivl om, at jagten på pengene og ydelserne i høj grad styrer indvandringen og danner et forkert billede af Danmark. De fleste